

Katastrofiluontoisten työtapaturmien tutkintajärjestelmä
Työpaikkakuolemantapausten tutkinta

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin 19251
Saara Vuorio/sa

6.1.1988

1 (2)

26/87 Juuristaan lahovikainen, iso koivu surmasi kaatuessaan
metsurin

1. Tapahtuman kuvaus

Metsuri NN oli kaatamassa puita tien vieressä. Hän kaatoi kuusipuita ryhmästä, jossa kasvoi kolme kuusta ja yksi koivu. NN oli kaatanut yhden isohkon kuusen, jonka oli jättänyt oksimatta ja katkomatta. Tämän jälkeen hän oli kaatanut pienen kuusen koivun lähellä. Ilmeisesti tämä kuusi oli jäänyt pystyyn tai mahdollisesti konkeloon kolmatta kuusta vastaan. Tämän jälkeen NN oli kaatanut viimeisen kuusista. Kaatojäljistä päätellen kuusi oli kaatunut helposti ilman kaatovipan käyttöä. Samalla kun kuusi oli kaatunut, kaatui yllättäen myös koivu. Koivu kaatui NN:n yläselän päälle. Sienestäjä KK löysi NN:n noin 2-3 tuntia tapahtuman jälkeen. NN oli jo tällöin menehtynyt.

NN:stä saatujen tietojen mukaan hän oli ollut metsurina jo yli 10 vuotta. Metsätyönjohtajan kertoman mukaan NN oli ammattitaitoinen metsuri ja työssään rauhallinen. NN työskenteli urakkapalkalla.

NN:llä oli metsurille tavanomaiset turvavarusteet, kuten kypärä, kuulo- ja kasvosuojineen, turvasaappaat sekä metsurin haalari. Kertoman mukaan NN ei ollut saanut varsinaista työsuojelukoulutusta, mutta kirjallista materiaalia metsureille oli jaettu.

Työnjohtaja oli käynyt NN:n palstalla kaksi päivää aikaisemmin. Palstaa aloitettaessa oli NN ja metsätyönjohtaja yhdessä käyneet arvioimassa hakkuutyön vaikeusasteen. Maastoa oli pidetty helppona, joskin puut olivat järeitä tehden kaatotyöstä raskaan.

2. Tapaturmaan johtaneita tekijöitä

Koivun lahovikaisuutta ei ollut voinut päältä päin helposti havaita

Tapaturman jälkeen kaatunutta koivua tutkittaessa todettiin, että koivussa oli vain yksi juuri ja se oli aivan laho. Koivu oli alunalkaan alkanut kasvaa kannosta eli oli nk. vesasyntyinen puu. Koivussa oli lehtiä, joten koivun lahojuurisuutta ei ollut helppo havaita.

Koivun oksat olivat ulottuneet kuusien oksiin asti kiinni. Näin ollen on todennäköistä, että kuuset tukivat koivua pystyssä.

Kuusien kaataminen

Kun metsuri NN kaatoi koivua tukeneet kuuset, kaatui koivu yllättäen. Koska NN ei ollut aavistanut koivun kaatumista, hän ei osannut väistää koivua. Sen sijaan hän oli todennäköisesti väistänyt sekä juuri kaatamaansa, että tähän nojaavaa pienempää kuusta.

Väärä kaatamisjärjestys

Kuusien toinen kaatamisjärjestys olisi mahdollisesti vähentänyt tapaturman vaaraa. Jos NN olisi kaatanut kuusen 1. (kts. kuvapiirrosta) jälkeen ensin kuusen 3. ja tämän jälkeen vasta pikkukuusen 2., hän olisi voinut varoa koivua 4. Tämä edellyttää kuitenkin, että koivun oksat olivat lähinnä takertuneet kuuseen 2.

3. Toimenpiteitä vastaavien tapaturmien torjumiseksi

1. Lahovikaiset ja kelottuneet puut on merkittävä

Tutkitussa tapauksessa koivun lahovikaisuutta ei voinut päällepäin havaita. Metsurien tulisi hakkuutyötä suunnitellessaan kiinnittää huomiota lahovikaisiin ja kelottuneisiin puihin ja ottaa ne huomioon. Opastuksen yhteydessä tulee selvittää tällaisten puiden muodostama vaara ja antaa ohjeita turvallisista menetelmistä.

2. Metsureitten keskinäinen yhteydenpito

Hakkuupalstat ja metsureitten yhteydenpito tulisi suunnitella siten, että joko näkö- tai kuuloetäisyys säilyisi. Tässä tapauksessa tosin tapaturmaa ei näin olisi voinut estää, mutta tapaturman sattuminen olisi havaittu aikaisemmin. Nyt ei ole varmaa tietoa siitä, mihin aikaan tapaturma oli sattunut ja NN:n löytyminen oli lähinnä sattuma.

3. Hakkuujärjestyksen suunnittelu

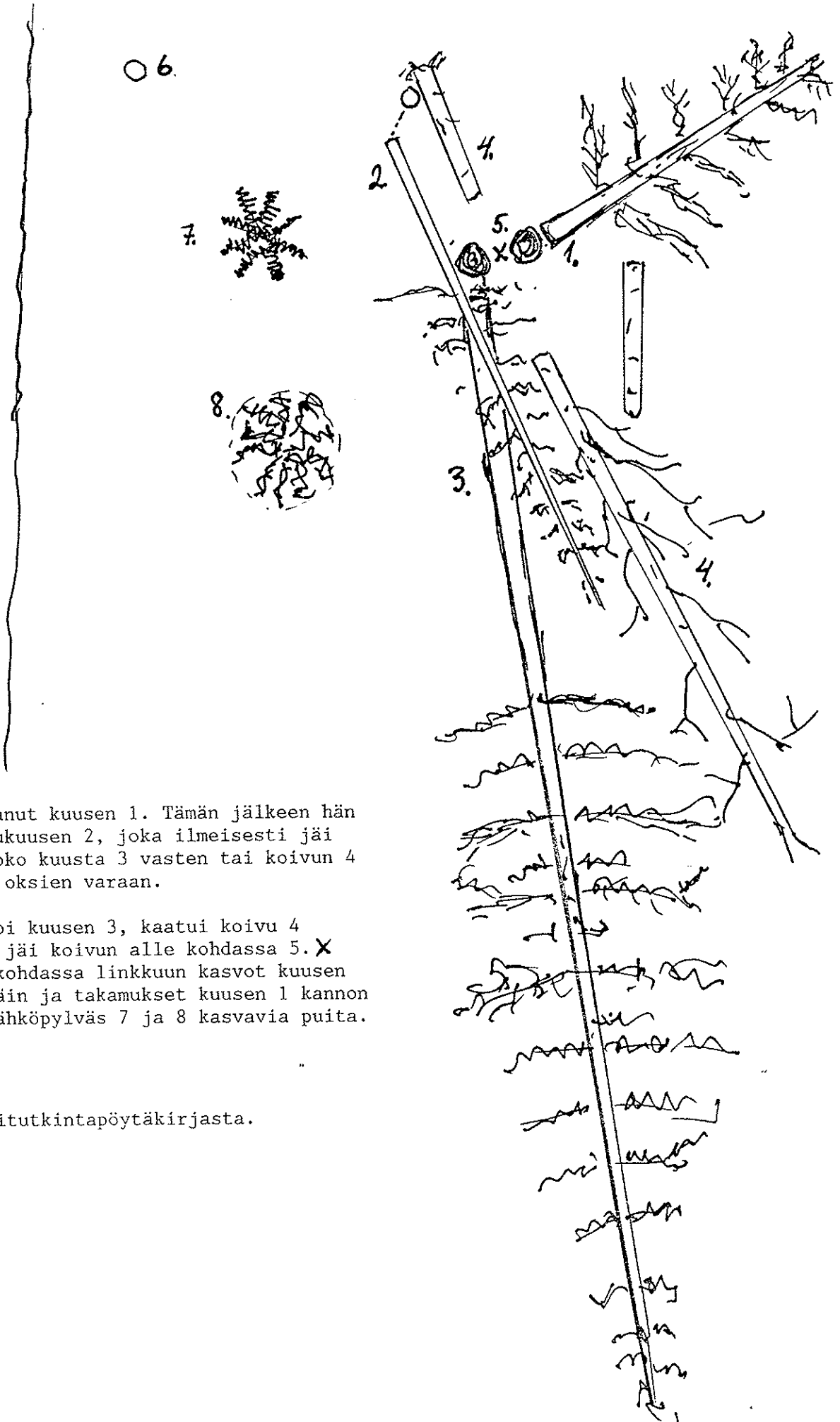
Hakkuuta suunnitellessaan on metsurin harkittava paras mahdollinen kaatamisjärjestys siten, että puiden kaatumiselle on mahdollisimman paljon tilaa ja konkeloon jäämisen vaara vältetään.

Liitteet:

- Kaavio tapahtumista ja niissä vaikuttaneista tapaturmatekijöistä
- Kuva- ja piirrosliite

KUVAPIIRROS

TIE

NN oli kaatanut kuusen 1. Tämän jälkeen hän kaatoi pikkukuusen 2, joka ilmeisesti jäi konkeloon joko kuusta 3 vasten tai koivun 4 ja kuusen 3 oksien varaan.

Kun NN kaatoi kuusen 3, kaatui koivu 4 samalla. NN jäi koivun alle kohdassa 5. X merkityssä kohdassa linkkuun kasvot kuusen 3 kantoon päin ja takamukset kuusen 1 kannon päällä. 6 sähköpylväs 7 ja 8 kasvavia puita.

Kuva poliisitutkintapöytäkirjasta.

